

Roderick Gordon & Brian Williams

Stratený svet
v
PODZEMI

FRAGMENT

PODZEMIE

Stratený svet v Podzemí

Aj v tlačenej verzii.

Objednať si môžete na stránke
www.fragment.sk

Ďalšie e-knihy v edícii:
Podzemie – Hlbšie v Podzemí
Podzemie – Voľný pád v Podzemí
Podzemie – Súboj v Podzemí

Roderick Gordon, Brian Williams
Podzemie – Stratený svet v Podzemí – e-kniha
Copyright © Fragment 2011

Všetky práva sú vyhradené.
Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie rozširovať
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

Stratený svet
PODZEMÍ

Stratený svet **PODZEMÍ**

Roderick Gordon a Brian Williams

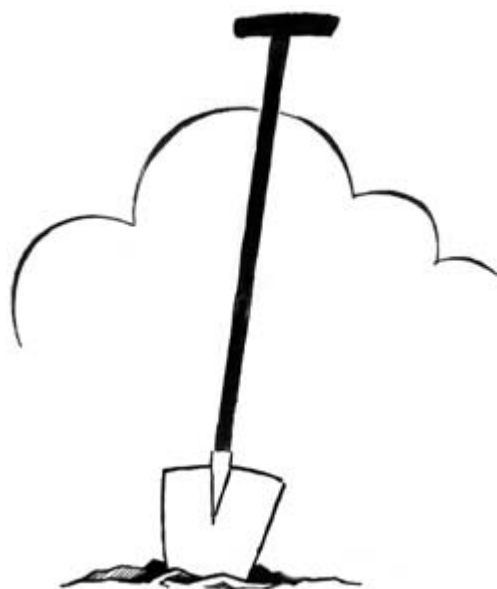
FRAGMENT

Pamiatke
Elizabeth Okovej Gordonovej
1837 – 1919

„Všetko neznáme vyvoláva pochybnosti.“
Anonym

PRVÁ ČASŤ

Vstup do podzemia

Kapitola I

Kraaach! Hrot krompáča sa zaťal do zeme a v mieste jeho dopadu to zaískrilo. Tupý zvuk naznačoval, že jeho špička narazila na úlomky kremeňa, schované hlboko pod vrstvou hliny.

„To by mohlo byť ono, Will!“

Doktor Burrows sa plazil vpred úzkym tunelom. Spotený a celý zadýchaný začal horúčkovo odhrabávať zeminu, jeho dych vytváral vo vlhkom vzduchu obláčiky pary. Pod svetlom lampášov, upevnených na prilbách, sa po každom odhrabaní hliny odhalil ďalší kus starého dreveného debnenia, jeho vláknitý dechtový povrch plný prasklín bol čoraz viditeľnejší.

„Podaj mi páčidlo!“

Will zalovil v torbe, vytiahol z nej krátke modré páčidlo a podal ho otcovi, ktorý si sústredeným pohľadom prezeral kus odkrytej drevenej steny pred sebou. Doktor Burrows bol ňou načisto unesený. Vsunul páčidlo plochým koncom medzi dve dosky a celou silou sa doň zaprel, aby sa dobre zachytil. Vzápätí ním začal lomcovať z boka na bok. Dosky škripli, hrdzavé spoje vŕzgali, až nakoniec drevo hrozivo zapraskalo a povolilo. Will sa strhol, keď zacítil potuchnutý vzduch, ktorý vyšiel zo zlovestne vyzerajúcej diery v stene.

Náhľivo vypáchili ďalšie dve dosky, čím zväčšili otvor na šírku pliec. Otec a syn si mlčky vymenili pohľady a sprisahanecky sa na seba usmiali. Tváre, osvetlené žiarou lampášov, mali špinavé ako po boji v zákopovej vojne.

Pozreli znova na otvor a s údivom sledovali čiastočky prachu pripo-

mínajúce drobné diamantové zrníčka, ktoré sa vznášali vo vzduchu a vytvárali na čiernom pozadí tmy neznáme súhvezdia.

Doktor Burrows sa obozretne naklonil a nazrel do otvoru, Will mu nakukoval cez plece. Svetlo lampášov preťalo tmu a v nej sa zreteľne črtala klenutá stena obložená kachličkami. Keď svetlo preniklo hlbšie do priestoru, odhalilo na nej staré plagáty s poodliepanými rohmi, ktoré sa vlnili ako úponky morských rias na dne oceána, rozhýbané silným prúdom. Will vystrčil hlavu ešte o kúsok, aby videl viac, pátral pohľadom po stene, až nakoniec zazrel akýsi glazúrovaný nápis. Doktor Burrows sledoval synov pohľad, a keď sa svetelné lúče ich lampášov stretli, zjavili sa im krásne čitateľné písmená.

„*Highfield & Crossly North!* To je ono, Will, to je ono! Našli sme to!“ Rozrušený výkrik doktora Burrowsa sa s ozvenou niesol rokmi nepoužívanou vlakovou stanicou, nepríjemne páchnucou zatuchlinou. Obaja pocítili na tvári mierny závan vzduchu, akoby popri nich čosi preletelo a zamierilo ďalej po koľajniciach, v panike utekajúc pred narušiteľmi dlhoročného pokoja svojej uzavretej a zabudnutej hrobky.

Will prudko kopal nohou do trávov v spodnej časti otvoru, zhnité zvyšky dreva odskakovali do všetkých strán, keď vtom sa mu pod nohami uvoľnil kus zeme a on sa prepadol do tmy. Schmatol krompáč a nadšene sa spúšťal hlbšie a hlbšie. Otec sa okamžite pobral za ním. Keď sa dostali na pevný povrch nástupiska, bez váhania pokračovali ďalej. Lúče svetla z lampášov na ich prilbách roztržito pretínali šero, ktoré ich teraz obklopovalo. Rozľahlým opusteným priestorom sa ozývali ich škripavé kroky.

Zo stropu viseli obrovské pradené pavučín, jedna z nich sa prilepila doktorovi Burrowsovi na tvár. Prudko ju zo seba strhol a rozhliaďol sa. Pozrel sa na svojho syna, podivné zjavenie s bielymi vlasmi, ktoré mu vytŕčali spod doškriabanej baníckej prilby ako vybielená slama, a videl, ako jeho bledomodré oči žiaria nadšením. O jeho zovňajšku sa dalo povedať len toľko, že takmer splýval s červeno-hnedým odtieňom a štruktúrou hliny, ktorou sa prekopávali. Prach ho pokrýval natoľko, že svojím zjavom pripomínal sochu oživenú akýmsi zázrakom.

Sám doktor Burrows bol šľachovitý muž priemernej výšky – ani veľ-

ký, ani malý. Mal okrúhlu tvár s prenikavými hnedými očami, ktoré ešte zvýrazňovali krištáľovočíre sklá okuliarov so zlatým rámikom.

„Pozri, Will, pozri sa sem!“ zvolal na syna, keď svetlo jeho lampáša osvietilo značku umiestnenú nad otvorom, ktorým pred chvíľou prišli. Veľkými čiernymi písmenami na nej stálo VÝCHOD. Rozsvietili aj príručné baterky, aby mali viac svetla, a preskúmali nástupisko po celej dĺžke. Na niektorých miestach viseli zo stropu korene stromov, steny po celej ploche pokrýval prach, len v miestach, kadiaľ sa trhlinami dostala vlhkosť, ho pretínali kriedovobiele vápenaté šmuhy. Počuli, ako kdesi v diaľke šumí prúd vody.

„Tomuto hovorím objav!“ zvolal doktor Burrows s neskrývaným nadšením v hlase. „Len si predstav, ľudská noha sem nev kročila od roku 1895, keď postavili novú highfieldsku linku.“ Došli na koniec nástupiska a doktor Burrows zasvietil baterkou do otvoru vlakového tunela. Bol zasýpaný hromadou zeminy a sutín. „Takto to bude vyzeráť aj na druhom konci – oba tunely uzavreli,“ konštatoval.

Kráčali po nástupisku na druhú stranu a sledovali steny, na ktorých sa dali jasne rozoznať bloky značne popraskaných krémových kachličiek s tmavozeleným lemovaním. Približne v trojmetrových rozstupoch sa pred nimi vynárali plynové lampy. Mnohé z nich mali ešte sklenené tienidlá.

„Ocko, ocko, pozri na toto!“ vykrikoval Will. „Vidíš tieto plagáty? Dá sa prečítať, čo je na nich napísané. Tuším sú to nejaké reklamy alebo čo. Tento je fakt dobrý... *Cirkus Wilkinson... vystúpi na obecnom pozemku za... 10. februára 1895.* Je tu aj nejaký obrázok,“ dodal zadýchane, keď k nemu podišiel otec. Plagát nepoškodila vlhkosť, a tak bolo na ňom zreteľne vidieť červený cirkusový stan, pred ktorým stál muž oblečený v modrom s cylindrom na hlave. „A pozri sa na toto,“ ukázal Will. „*Trápi vás nadváha? Užívajte zoštíhľovacie pilulky Dr. Gordona!*“ K textu bola pripojená ilustrácia muža s bradou, ktorý držal v ruke malú škatuľku.

Kráčali ďalej, až narazili na ďalšiu hromadu sutín, ktorá zasypala klenutý priechod. „Tadiaľto sa určite prechádzalo k druhému nástupisku,“ objasnil doktor Burrows nález svojmu synovi.

Zastali, aby si prezreli kovovú lavičku zdobenú ornamentmi. „Skvele by sa vynímala v záhrade. Stačilo by ju len obrúsiť a párkrát nalakovať,“

mrmlal si pre seba doktor Burrows, zatiaľ čo Will skúmal baterkou tmavé drevené dvere, ukryté v prítmí.

„Ocko, nebola v tom tvojom pláne zakreslená kancelária alebo niečo podobné?“ spýtal sa Will, nespúšťajúc oči z dverí.

„Kancelária?“ zopakoval doktor Burrows a chvíľu šmátral po vrecákach, až nakoniec vytiahol kúsok papiera, ktorý hľadal. „Počkaj, pozriem sa.“

Will nečakal na odpoveď, zaprel sa plecami do dverí, ale tie nepovolili. Doktor Burrows sa razom prestal zaujímať o svoj plán, priskočil synovi na pomoc a spoločnými silami sa snažili dvere vylomiť. Boli zaseknuté, v zárubni skrížené, ale na tretí pokus podľahli náporu a obaja prudko vpadli do miestnosti. Na hlavy a plecia sa im zosypal prach a drobné hrudky bahna. Obaja si museli poriadne odkašľať, utreli si prach z očí a predierali sa hlbšie do miestnosti hustým závojom pavučín.

„Páni!“ vykrikol Will. Uprostred malej kancelárie stál stôl so stoličkou, pokrytý hrubou vrstvou prachu. Will opatrne podišiel bližšie a zo steny nad stolom rukavicou postrhával nánosy pavučín. Pod nimi sa objavila obrovská vyblednutá mapa železničných tratí.

„Mohla by to byť kancelária prednostu stanice,“ poznamenal doktor Burrows a rukávom zotrel prach zo stola. Ležal na ňom veľký zápisník a nad ním stála umazaná šálka s tanierikom. Pri nich bol umiestnený malý prístroj, ktorý rokmi stratil svoju pôvodnú farbu. „Neuveriteľné! Staničný telegraf, prekrásna prácička – vyzerá to na mosadz!“

Dve steny lemovali police plné spráchnivených kartónových škatúľ. Will jednu z nich vytiahol a opatrne ju preniesol k stolu, bál sa, aby sa mu nerozpadla v rukách. Nadvihol zdeformovaný vrchnák a od údivu vypúľil oči. V škatuli boli naskladané balíčky so starými cestovnými lístkami. Jeden z nej vybral, ale gumička, ktorou bol balíček zviazaný, sa mu rozpadla pred očami a lístky sa rozsypali po celom stole ako konfety.

„Sú čisté... ešte ich neoznačili,“ povedal doktor Burrows.

„Máš pravdu,“ prikývol Will, keď si prezrel lístok. Otcove vedomosti ho neprestávali udivovať. Doktor Burrows ho však už nevnímal. Kľáčil na zemi a zo spodnej police ťahal akýsi ťažký predmet, obalený zhnitou

tkaninou, ktorá sa pri dotyku rozpadala. „A tu,“ oznámil synovi, ktorý obrátil svoju pozornosť na prístroj pripomínajúci starý písací stroj s veľkou kľukou na boku, „máme dokonalý exemplár jedného z prvých strojov, na akých sa tlačili lístky. Pravda, je trochu zhrdzavený, ale hádam ho dáme do poriadku.“

„Vari ho chceš odniesť do múzea?“

„Ani náhodou, zaradím ho do svojej zbierky,“ odvetil doktor Burrows. V tej chvíli sa zháčil a na tvári sa mu objavil vážny výraz. „Pozri, Will, o tom, čo sme tu našli, nepovieme nikomu ani pol slova. Nikomu, rozumieš?“

„Jasné,“ zamračil sa Will. Samozrejme, že nebudú nikde a nikomu vytrubovať, ako sa vo voľnom čase spúšťajú spolu do podzemia a prekopávajú sa tunelmi – veď koho by to tak asi mohlo zaujímať. Hrabaním sa v zemi a odhaľovaním dávno zahrabaného a doteraz neobjaveného boli obaja posadnutí. Vášň, o ktorú sa s nikým iným nedelili a ktorá medzi nimi – otcom a synom – vytvorila nerozlučné puto.

Stáli uprostred kancelárie a dívali sa jeden na druhého. Doktor Burrows pokračoval.

„Určite ti nemusím pripomínať, ako to pred rokom dopadlo s tou románskou vilou, však? Ako sa z ničoho nič zjavil ten vážený profesor, prisvojil si moje vykopávky a zožal všetku slávu. To miesto som objavil ja, a čo z toho mám? Jednu vetu nepatrného uznania na akomsi zdrape papiera.“

„Áno, ocko, pamätám sa na to,“ odvetil Will, otcovo sklamanie a zlosť mal stále v živej pamäti.

„Chceš, aby sa to opakovalo?“

„Nie, samozrejme, že nie.“

„Tentoraz nemienim byť ďalšou poznámkou pod čiarou. Radšej nech o tom nikto nevie. Nedám si svoj objav nikým ukradnúť. Súhlasíš?“

Will mlčky prikývol.

Doktor Burrows pozrel na hodinky. „Mali by sme sa už vrátiť.“

„Tak dobre,“ odvetil zdráhavo Will.

Postrehol neochotu, s akou mu syn odpovedal. „Nemáme sa kam ponáhľať, Will. Zvyšok môžeme preskúmať zajtra večer.“

„Fajn,“ odvetil smutne Will a pobral sa k dverám.

Keď opúšťali kanceláriu, doktor Burrows nadšene potľapkal syna po prilbe. „Skvelá práca, Will, to musím uznať. Celé tie mesiace kopania sa nám konečne vyplatili!“

Vrátili sa po svojich stopách k diere, naposledy sa roztúžene porozhliadli po nástupisku a zaliezli späť do tunela. Asi po šiestich metroch bol tunel natoľko široký a vysoký, že ním mohli kráčať vedľa seba, stačilo, keď sa doktor Burrows mierne prikrčil.

„Musíme zdvojnásobiť podpery,“ poznamenal, keď pohľadom ešte narychlo preskúmal veľkosť brvien a šírku osadenia nad ich hlavami. „Jedna na dva metre je málo.“

„Nepochybne, ocko,“ povedal Will, ale neznelo to veľmi presvedčivo.

„A všetok tento neporiadok vynosiť,“ pokračoval doktor Burrows a čižmou odsunul z podlahy kôpku hlíny. „Nechceme predsa, aby nás pri práci tu dole niečo zbytočne obmedzovalo, že?“

„Nie, nechceme,“ odvrkol Will. Nemal ani najmenšiu chuť na nijakú z činností, ktoré otec navrhoval. Každý objav ho vždy natoľko rozrušil, že by najradšej obišiel všetky bezpečnostné opatrenia, na ktorých jeho otec tak nekompromisne trval. Chcel len kopať, kopať, kopať. Nemienil strácať čas nejakou údržbou domácnosti, ako týmto prácam hovorieval otec. Vôbec mu neprekážalo, že pri samotnom kopaní sa otec len málokedy dobrovoľne ponúkol, že mu pomôže, väčšinou sa za ním vynoril len vtedy, keď sa potvrdilo nejaké jeho tušenie.

Doktor Burrows spomalil, aby prekontroloval pedantne uložené vedrá a fošne, vzorne naskladané na kope. Celý čas si pritom vypiskoval akúsi melódiu. Od toho miesta stúpал tunel mierne dohora. Doktor Burrows sa cestou ešte niekoľkokrát zastavil, aby skontroloval podpery po oboch stranách. Potľapkával ich dlaňami a pritom mu vychádzali z úst čoraz čudesnejšie piskľavé tóny.

Nakoniec chodba vyústila do veľkej komory, v ktorej stál stôl na kózach a dve úboho vyzerajúce stoličky. Tu nechali časť svojho vybavenia a zaliezli do posledného úseku tunela, na ktorého konci bol východ.

Hodiny na veži odbili sedem, keď sa kus vlnitého plechu na zemi v rohu parkoviska na Temperance Square nadvihol o pár centimetrov. Jesenné slnko sa práve prevažovalo cez horizont. Otec so synom usúdili,

že vzduch je čistý, a nadvihli plech ešte vyššie, takže v zemi sa objavila veľká diera, vystužená po obvode drevenými brvnami. Pre istotu sa ešte raz presvedčili, že na celom parkovisku niet živej duše, a až potom z diery konečne vyliezli. Spustili vlnitý plech na pôvodné miesto a Will ho zamaskoval zeminou.

Mriežkovým pletivom, ktorým bolo parkovisko oplotené, vibroval vetrík. Ten istý vetrík, ktorý sa tak bezstarostne pohrával so stránkami novín rozhádzaných po asfalte. A zatiaľ čo budovy okolitých skladov potemneli a na lesklej vínovočervenej fasáde neďalekého vežiaka Peabody Estate sa dal sledovať odraz zapadajúceho slnka, doktor Burrows so synom sa nerušene vytratil z parkoviska. Pripomínali dvojicu bádateľov, ktorí opúšťajú svoje nálezisko v horách a vracajú sa do mesta.

Kapitola 2

Na opačnom konci Highfieldu stál Terry Watkins, medzi chlapmi v práci prezývaný Buchar, oblečený v pyžame pred zrkadlom v kúpeľni a čistil si zuby. Cítil sa unavený, už sa nevedel dočkať, kedy zalezie do postele a poriadne sa vyspí, ale hlavou sa mu neustále prehánali myšlienky na to, čo videl popoludní.

Dnešný deň bol skutočne dlhý a namáhavý. Spolu s ostatnými chlapmi z demolačného tímu už od rána búrali starú továreň na spracovanie ceruzitu, na ktorej mieste by mala onedlho vyrásť nová budova akéhosi ministerstva. Tešil sa na koniec šichty, ale stavbyvedúcemu sľúbil, že ešte strhne niekoľko vrstiev muriva v suteréne, aby vedeli určiť, aké hrubé sú základy. Pri týchto starých budovách vždy hrozilo riziko, že sa prekročí rozpočet na ich demoláciu, že sa objaví niečo, pre čo sa nedodržia termíny, a to si jeho zamestnávateľ nemohol v nijakom prípade dovoliť.

Terry vzal mlat a prenosný reflektor, a zatiaľ čo ostatní chlapi sa už prezliekali v šatni, on zamieril do suterénu. Vybral si vhodné miesto a pustil sa do práce. Pri prvom náraze ťažkého kladiva opadala omietka a pod ňou sa ukázala vrstva ručne pálených tehál. Ich žiarivočervená farba Terryemu pripomenula vnútornosti rozpáraného zvieraťa. Znovu sa poriadne zahnal a na podlahu pokrytú hrubou vrstvou sadzí sa zosypalo zopár drobných úlomkov. Terry zanaďával, tá prekliata budova bola ako pevnosť.

Udrel ešte párkrát a potom počkal, kým sa zvířený prach usadil. Na svoje prekvapenie zistil, že múr, ktorý sa tak úpenlivo snažil strhnúť,

mal len hrúbku jednej tehly. Na mieste zvyčajných dvoch ďalších sa nachádzala akási stará kovová platňa. Niekoľkokrát po nej udel, ale zakaždým sa ozval iba zvonivý zvuk. Toto len tak ľahko nepoľaví, pomyslel si. Zameral sa na murivo v mieste, kde sa končila hrana platne, mlátil doň tak úpenlivo, až sa pritom zadýchal, keď vtom sa na okraji kovovej dosky ukázalo niečo neuveriteľné – pánty. A čosi, čo pripomínalo starožitnú kľučku.

Boli to dvere.

Terry sotva lapal po dychu, a tak si dal krátku pauzu. Premýšľal, načo bol niekomu prístup k základovému múru. Ani trochu mu to nedávalo zmysel.

A potom urobil najväčšiu chybu vo svojom živote.

Skrutkovačom vypáčil kovanú kľučku, na počudovanie nekládla takmer nijaký odpor. Čižmou sa mierne zaprel do dverí, tie sa prudko rozleteli a narazili na stenu z druhej strany. Ozvena úderu akoby trvala celú večnosť. Vytiahol baterku a svetelným lúčom zamieril do čiernej tmy. Videl, že protiľahlý múr je vzdialený asi tak šesť metrov, a zistil, že miestnosť je v skutočnosti kruhová.

Prekročil prah dverí a pod nohami ucítil tvrdý kamenný povrch. Druhý krok však už urobil do prázdna. Mal pred sebou priepasť! Balansoval na jej okraji, zúfalo mával rukami, aby udržal rovnováhu, a len čo sa mu to podarilo, rýchlo cúvol a kľčovito sa chytil zárubne. Niekoľkokrát sa zhlboka nadýchol, aby sa upokojil. V duchu preklínal svoje nerozvážne konanie.

„No tak, vzchop sa,“ povzbudil sa nahlas. Obrátil sa a veľmi pomaly sa presunul späť ku kraju. V svetle baterky videl, že stojí skutočne na kamennej rímse, pod ktorou sa rozprestiera len zlovestná čierna tma. Naklonil sa, aby zistil, čo sa nachádza na dne – nevidel však nijaké dno. Narazil na obrovskú tehlovú šachtu. A tá šachta, ako zistil, keď sa pozrel hore, nemala východ – múr sa prudko stáčal do boku a tam sa strácal v tme, mimo dosahu svetla z baterky. Po spotenom krku mu prebehol silný vánok, prúdiaci práve odkiaľsi zhora.

Keď sa porozzliadol okolo seba, všimol si zhruba pol metra široké schody, ktoré viedli dole po obvodě šachty. Opatrne stúpil na prvý schod tesne pod rímsou, a keď sa uistil, že je pevný, pomaly vykročil na ďalší.